

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

На сучасному етапі розвитку економіки впливає велика кількість факторів на фінансово-господарську діяльність підприємств: загострення конкуренції на ринку, зниження рівня рентабельності, нестабільність зовнішнього середовища, зміна технологій тощо. У зв'язку з цим виникає потреба розробки нових або удосконалення існуючих напрямків для підвищення ефективності управління підприємством. Одним із важливих інструментів, який дасть змогу підняти управління на значно вищий рівень, є фінансовий контролінг.

Значну кількість праць вітчизняні та зарубіжні науковці приділили дослідженню фінансового контролінгу: Басанцов І.В., Гребешкова О.М., Григорів О.О., Карцева В.В., Кравець А.В., Ліпич Л.Г., Мелих О.В., Приймак С.В., Рябенков О.В., Терещенко О.О., Турило А.М., Хома І.Б. та інші. Однак в економічній літературі єдиної думки щодо тлумачення поняття «фінансового контролінгу» не існує. Так, деякі автори вважають, що фінансовий контролінг — це система інформаційної підтримки фінансово-економічних рішень, що передбачає використання методів і процедур з бюджетування, стратегічного планування, управлінського обліку, фінансової діагностики, управління ризиками та внутрішнього контролю, які в сукупності забезпечують координацію окремих підсистем управління та зорієтовані на оптимізацію фінансових рішень і збільшення вартості компанії; інші визначають, що фінансовий контролінг це система управління, спрямована на визначення майбутнього фінансового достатку підприємства і шляхів його досягнення.

Завданнями фінансового контролінгу є:

- формування і забезпечення функціонування інформаційної системи фінансового контролінгу на основі організації обліку та обробки внутрішньогосподарських даних та формування спеціальної системи спостереження за зовнішнім підприємницьким середовищем;
- формування прогнозних показників діяльності підприємства та забезпечення їх корегування в залежності від мінливих умов розвитку підприємства;
- здійснення внутрішнього консалтингу та формування методичного забезпечення щодо планування, контролю та прийняття управлінських рішень;
- розробка методичного забезпечення фінансової діагностики підприємства;
- визначення методології та організації стратегічного аналізу і планування фінансово-економічної діяльності підприємства;
- організація контролю відхилень фактичних показників від запланованих та виявлення слабких місць у діяльності підприємства.

Формування системи фінансового контролінгу на підприємстві – це дуже складний та трудомісткий процес. Він має послідовний характер, охоплює всі структурні підрозділи підприємства та всі напрями його діяльності на кожному етапі формування фінансового контролінгу.

На даний момент не існує загальних правил щодо впровадження системи фінансового контролінгу на підприємстві, але можна виділити три основні підходи його організації. Перший підхід заснований на створенні на підприємстві самостійної системи контролінгу. Другий передбачає можливість передачі функцій контролінгу спеціалізованій компанії чи зовнішньому консультанту (аутсорсинг). Третій підхід спрямований на створення служби контролінгу на підприємстві, а у разі необхідності – залучення спеціалістів ззовні (косорсинг).

Важливу роль у процесі функціонування системи фінансового контролінгу на підприємстві відіграє автоматизація контролінгу. Вона здійснюється за допомогою впровадження інформаційних технологій. Сьогодні для автоматизації контролінгу в Україні поширені такі програмні продукти: «ІС:Підприємство», «Парус», «М.Е.Дос», «Менеджер». Автоматизація контролінгу на підприємстві сприятиме формуванню та функціонуванню системи отримання якісної інформації та дозволить комплексно розглядати питання обліку, аналізу, планування, контролю й координації щодо поточної діяльності підприємства, питання перспектив розвитку та ефективного використання наявних ресурсів.

Таким чином, сьогодні в умовах жорсткої конкуренції фінансовий контролінг відіграє важливу роль в ефективному функціонуванні підприємства. Будучи однією з найсучасніших і дієвих систем управління підприємством, фінансовий контролінг надає належну інформаційно-аналітичну підтримку для прийняття управлінських рішень шляхом збору, обробки та аналізу інформації, запобігає виникненню кризових ситуацій на підприємстві, допомагає чітко сформулювати пропозиції для керівництва щодо вирішення існуючих проблем.